

โรคแพ้แสงแดด (Photodermatoses)

โรคแพ้แสงแดด คืออะไร?

โรคแพ้แสงแดด (Photodermatoses) คือกลุ่มของโรคผิวหนังที่เกิดจากการที่ผิวหนังมีความไวต่อแสงแดดมากกว่าปกติ ซึ่งมักจะแสดงอาการทางผิวหนังในตำแหน่งนอกร่มผ้าที่โดนแสงแดด

ชนิดของโรคแพ้แสงแดด

โรคแพ้แสงแดด สามารถแบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับระบบภูมิคุ้มกัน (Immunologically-mediated photodermatoses) เช่น โรคผิวหนังแพ้แดดเรื้อรัง (Chronic actinic dermatitis) โรคลมพิษจากแสงแดด (Solar urticaria)
2. กลุ่มที่เกิดจากยาและสารเคมี ทำให้เกิดภาวะไวต่อแสงแดด (Chemical and drug-induced photosensitivity) จะพบในผู้ป่วยที่ได้ยารับประทานหรือยาทาบางชนิดร่วมกับการโดนแสงแดด และเกิดผื่นบริเวณนอกร่มผ้า
3. กลุ่มที่เกิดจากความผิดปกติของยีนที่ทำให้ไวต่อแสงแดด (Genophotodermatoses) มักพบในเด็ก เช่น โรค Xeroderma pigmentosum
4. กลุ่มที่มีโรคผิวหนังเดิมแต่ถูกทำให้กำเริบมากขึ้นจากแสงแดด (Photoexacerbated dermatoses) เช่น โรคเอสแอลอี (Systemic lupus erythematosus)

ผื่นลักษณะใดที่จะสงสัยว่าจะเป็นโรคแพ้แสงแดด

ผื่นมีได้หลายลักษณะ เช่น ตุ่มนูนแดงคัน ผื่นนูนหนา หรือบางครั้งอาจเป็นตุ่มน้ำ มักจะขึ้นบริเวณนอกร่มผ้าที่สัมผัสกับแสงแดด เช่น หน้า, คอส่วนล่าง, ใบหู, แขนและขาด้านนอก, หลังมือและหลังเท้า และมักจะไม่มีผื่นในบริเวณที่ไม่ค่อยสัมผัสแดด เช่น รอบหนังตา, หลังหู, ใต้คาง, ต้นแขนด้านใน, ลำตัว เป็นต้น

โรคผิวหนังที่เกิดจากการที่ผิวหนังมีความไวต่อแสงแดดมากกว่าปกติ ซึ่งมักจะแสดงอาการทางผิวหนังในตำแหน่งนอกร่มผ้าที่โดนแสงแดด

การวินิจฉัยโรคแพ้แสงแดด

แพทย์จะทำการซักประวัติ ตรวจร่างกาย ร่วมกับการทำทดสอบแสง (Phototesting) ที่เรียกว่าการวัด Minimal erythema dose (MED) โดยทำการฉายแสงแดดเทียมปริมาณต่างๆ บนบริเวณผิวหนังที่ไม่มีรอยโรค เช่น หลังส่วนล่างหรือก้น เพื่อสังเกตดูว่า ผู้ป่วยมีรอยแดงเกิดขึ้นบริเวณที่ทำการทดสอบหรือไม่

ในผู้ป่วยที่ผลการทำทดสอบแสงอยู่ในเกณฑ์ปกติ แต่แพทย์ยังสงสัยโรคแพ้แสงแดด แพทย์จะทำการทดสอบแสงขั้นต่อไป คือการฉายแสงซ้ำๆ เฉพาะที่ (Photoprovocation test) ติดต่อกัน 2-3 วัน เพื่อสังเกตดูว่ามีรอยโรคเกิดขึ้นบริเวณที่ทำการฉายแสงหรือไม่ หรืออาจต้องทำการตัดชิ้นเนื้อไปตรวจเพิ่มเติมในผู้ป่วยบางราย

ในกรณีที่สงสัยว่าสารสัมผัสเป็นสาเหตุให้เกิดการแพ้แสง แพทย์จะส่งทำทดสอบผื่นแพ้สัมผัสร่วมด้วย (Photopatch test) เพื่อช่วยในการวินิจฉัยโรค

ตัวอย่างของโรคแพ้แสงแดด

Chronic actinic dermatitis

โรคผิวหนังอักเสบเรื้อรังจาก

แสงแดด

Actinic prurigo

โรคแอกตินิก

พุ่มไรโก

Solar urticaria

โรคลมพิษจาก

แสงแดด

การรักษาโรคแพ้แสงแดด

การรักษาหลักคือ การป้องกันแสงแดดซึ่งมีหลายวิธีรวมกับการใช้ยาทา ยารับประทานและหรือการฉายแสงอาทิตย์เทียมซึ่งรายละเอียดของยาจะแตกต่างกันไปในแต่ละชนิดของโรค

การป้องกันแสงแดด

- หลีกเลี่ยงการออกแดดในเวลาที่แสงอัลตราไวโอเล็ตในปริมาณสูงคือ 9.00-15.00 น. ถ้าจำเป็นต้องออกแดดควรทาครีมกันแดดที่ป้องกันได้ทั้งแสงอัลตราไวโอเล็ตเอ (UVA) และแสงอัลตราไวโอเล็ตบี (UVB) โดยทาในปริมาณที่เหมาะสม ยากันแดดชนิดครีมให้บีบยาออกมาประมาณ 2 ช้อนนิ้วมือทาทั่วทั้งใบหน้า
- ป้องกันแสงแดดโดยใส่เสื้อผ้าแขนยาวสีเข้ม ปกปิดบริเวณคอ กางร่มและใส่หมวกปีกกว้าง

ชนิดของยา

- ยาทาในกลุ่มคอร์ติโคสเตียรอยด์และกลุ่มแคลซินูริน อินฮิบิเตอร์
- ยาแก้คันชนิดรับประทาน เป็นการรักษาหลักในโรคลมพิษจากแสงแดด
- ในผู้ป่วยบางรายที่มีผื่นรุนแรง หรือททายาแล้วอาการไม่ดีขึ้น แพทย์อาจให้การรักษาด้วยยากอร์ติโคสเตียรอยด์ชนิดรับประทานในช่วงสั้นๆและ/หรือยากดภูมิคุ้มกันในระยะยาว

จัดทำโดย

คลินิกฉายแสงอาทิตย์เทียม ภาควิชาตจวิทยา
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล